

მცენარეთა და სხივებთან
ახალი ჯიშების დაცვის
ოფიციალური
ბიულეტენი

**O F F I C I A L
B U L L E T I N**

**FOR THE PROTECTION
OF NEW VARIETIES OF PLANTS
AND BREEDS OF ANIMALS**

1 (5)

ბიულეტენი განთავსებული მასალების გამოქვეყნების
თარიღია 2011 წლის 18 მარტი

THE DATE OF PUBLICATION OF THE MATERIALS IS MARCH 18, 2011

**ბიულეტენი გამოქვეყნებულია
მცენარეთა ახალი ჯიშების განაცხადები**

**THE PUBLICATION IN THE BULLETIN OF THE APPLICATIONS
ON THE PROTECTION OF NEW PLANT VARIETIES**

№№ 22–24

**რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები
REGISTERED NEW PLANT VARIETIES**

№№ 001–004

მცენარის ახალი ჯიშის შესახებ მონაცემების ოფიციალურ ბიულეტენში გამოქვეყნებიდან 3 თვის განმავლობაში ნებისმიერ პირს აქვს უფლება, საქპატენტს წარუდგინოს წერილობითი შედავა: თუ მცენარის ახალი ჯიში არ აკმაყოფილებს დაცვისუნარიანობის კრიტერიუმებს; თუ მცენარის ახალი ჯიშის აღწერილობა არ არის საკმარისი ამ ჯიშის შესაფასებლად; თუ მცენარის ახალი ჯიშის აღწერილობაში შეტანილია ყალბი მონაცემები; თუ განაცხადში აღწერილ მცენარის ახალ ჯიშზე პრიორიტეტის მოთხოვნა სხვა ქვეყანაში მცენარის ამ ჯიშზე წარდგენილი განაცხადის მიხედვით საფუძველსაა მოკლებული.

მცენარის ახალ ჯიშზე განაცხადის ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზის დასრულებისა და საგანაცხადო მასალების ოფიციალურ ბიულეტენში გამოქვეყნების შემდეგ 2 კვირის ვადაში განსხვავებულობაზე, ერთგვაროვნებასა და სტაბილურობაზე გამოსაცდელად მცენარის ახალი ჯიში გადაეცემა საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანოს – აკრედიტაციის ცენტრის მიერ აკრედიტებულ პირს.

Any person shall be authorized to present to Sakpatenti a written objection within 3 months from the date of publication varieties of new plants data in the official bulletin: in case if the new plant variety does not meet the requirements of the criteria of protectability; if description of the new plant variety does not convey the complete impression for evaluation of the new plant variety; if the data given in the application are false; if the priority claimed for the varieties of new plants described in the application based on the application filed in other country is groundless.

After carrying out the formal examination of the applications for new varieties of plants and breeds of animals and their publication in the Bulletin, varieties of new plants and breeds of animals within 2 weeks are transferred to a person accredited by PUBLIC LAW BODY – United National Accreditation Authority for conducting the examination in respect to DUS.

შ ი ნ ა ა რ ს ი

განაცხადის ტიპის ასოითი აღნიშვნა	3
მცენარეთა ახალი ჯიშები	
განაცხადები	5
▪ სიმიდელი „ტალოვანი 5“	5
▪ ჩვეულებრივი ლობიო „გარდაბული ჭრელა“	8
▪ რბილი ხორბალი „საული-9“	10
ღანერობი	
▪ ღანერთი 1 – სიმიდელი „ტალოვანი 5“	12
▪ ღანერთი 2 – ჩვეულებრივი ლობიო „გარდაბული ჭრელა“	17
▪ ღანერთი 3 – რბილი ხორბალი „საული-9“	21
რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები	
▪ რბილი ხორბალი – „გორდა“	25
▪ რბილი ხორბალი – „ლომთაგორა 123“	29
▪ თუთა – „აისი“	33
▪ თუთა – „ფაზისი“	44

C O N T E N T S

LETTER INDICATION FOR APPLICATION TYPE	3
NEW VARIETIES OF PLANT	
APPLICATIONS	6
▪ VARIETY “TSEROVANI 5”	7
▪ VARIETY “GARDABNULI CHRELA”	9
▪ VARIETY “SAULI-9“	10
ANNEXES	
▪ ANNEX 1 – VARIETY “TSEROVANI 5“	12
▪ ANNEX 2 – VARIETY “GARDABNULI CHRELA”	17
▪ ANNEX 3 – VARIETY “ SAULI-9“	21
REGISTERED NEW PLANT VARIETIES	
▪ VARIETY – “GORDA“	26
▪ VARIETY – “LOMTAGORA-123“	30
▪ VARIETY – “AISI”	34
▪ VARIETY – “FAZISI“	45

განაცხადის ტიპის ასოითი აღნიშვნა

P – მცენარის ჯიშის განაცხადის აღნიშვნა (Plant)

A – ცხოველის ჯიშის განაცხადის აღნიშვნა (Animal)

(10) – P 0000 000 A – მცენარის ჯიშის გამოქვეყნების ნომერი (I პუბლიკაცია)

(11) – P 0000 000 B – მცენარის ჯიშის მოწმობის ნომერი (II პუბლიკაცია)

(21) – P 0000 000000– მცენარის ჯიშის განაცხადის ნომერი

LETTER INDICATION FOR APPLICATION TYPE

P – Indication of applications for plant varieties (Plant)

A – Indication of applications for animal breeds (Animal)

(10) – P 0000 000 A – number of published application for plant varieties (I publication)

(11) – P 0000 000 B – number of Certificate for plant varieties (II publication)

(21) – P 0000 000000 – serial number of application for plant varieties

მცენარეთა ახალი ჯიშები განაცხადები

განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი:	P 2011 022 A
განაცხადის ნომერი:	P 2010 022
განაცხადის წარდგენის თარიღი:	2010 12 24

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი, მცხეთა, წეროვანი 33 (GE)
ზურაბ ჯინჯიხაძე, დარიალის შესახვევი №2, თბილისი (GE)
ნინო ლომინაძე, არსუკიძის ქ. №40, მცხეთა (GE)
ლიანა ქირიკაშვილი, ინსტიტუტის დასახ. წეროვანი, მცხეთა (GE)
ავთანდილ მუმლაძე, სულხან-საბას ქ. №7, თბილისი (GE)
მანანა ბერიშვილი, ინსტიტუტის დასახ. წეროვანი, მცხეთა (GE)
ადოლ ტყეშელაშვილი, სლავა მეტრეველის ქ. №20, თბილისი (GE)
ლერი ჩაჩავა, სოფ. სართიჭალა, გარდაბნის რ-ნი (GE)
ოთარ ჯანსოთელი, სოფ. სართიჭალა, გარდაბნის რ-ნი (GE)
თამარა კოდუა, გლდ. მე-6 მ/რ, კორპ. 20, სად. 10, ბ. 19, თბილისი (GE)
ზაურ კალანდია, ივ. ჯავახიშვილის ქ. №7, სენაკი (GE)
თამარ ოდიშარია, სოფ. ნოსირი, სენაკი (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

სიმინდი *Zea mays* L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „წეროვანი 5“

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება

ჯიში „წეროვანი 5“ გამოყვანილია მარტივი ჰიბრიდის – „გპ-3 X CML176“ შეჯვარებით ჯიშთან „აჯამეთის თეთრი“.

მარცვლის ტიპი – შუალედური, მარცვალი – თეთრი. 1000 მარცვლის მასა – 338 გრ. ტაროზე მარცვლის რიგების რიცხვი – 16-18, ტაროს ფორმა საშუალოდ კონუსური. ნაქუჩის შეფერილობა – თეთრი. მცენარის სიმაღლე (ქონჩის ჩათვლით) – 305 სმ, ფოთლების რაოდენობა მთავარ დეროზე – 20-21, მიწისზედა მუხლების რაოდენობა 18-19; ბარტყობა არ ახასიათებს, მცენარეზე ვითარდება 1 ტარო.

ღერო გამძლეა ჩაწოლის მიმართ.

გამძლეა ჰელმინტოსპორიუმ ტურსიკუმის მიმართ. მცირედ ავადდება ბუშტოვანი გუდაფშუტათი.

საგვიანო ვეგეტაციისაა, აღმოცენებიდან სრულ სიმწიფემდე საჭიროებს 140 დღეს.

მარცვლის მოსავლიანობა შეადგენს 6-8 ტ/ჰა.

გამოყენება: მარცვალი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს სასურსათოდ.

რეკომენდირებულია გასაფრცვლებლად დასავლეთ საქართველოს დაბლობ ზონაში და აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავ რაიონებში, სადაც ჰაერის აქტიური ტემპერატურათა წამი უდრის 3800-4500⁰C (ფოტო იხ. გვ. 7).

NEW VARIETIES OF PLANT APPLICATIONS

Number of publication for application:	P 2011 022 A
Serial number of application:	P 2010 022
Date of filling of the application:	2010 12 24

Name, surname of breeder, address and country code:

I. Lomouri Farming Institute, Tserovani, 3300, Mtskheta (GE)
Zurab Jinjikhadze, Darialis Shesakhvevi N2, Tbilisi (GE)
Nino Lominadze, Arsukidzis 40, Mtskheta (GE)
Liana Qirikashvili, Institutis Dasakh. Tserovani, Mtskheta (GE)
Avtandil Mumladze, Sulkhan Sabas N7, Tbilisi (GE)
Manana Berishvili, Institutis Dasakh. Tserovani, Mtskheta (GE)
Adoli Tkeshelashvili, Slava Metrevelis k. N20, Tbilisi (GE)
Leri Chachava, Sop. Sartichala, Gardabnis raioni (GE)
Otari Djankhoteli, Sop. Sartichala, Gardabnis raioni (GE)
Tamara Kodua, Gldanis 6-th m/r, korp. 20, sad. 10, b. 19, Tbilisi (GE)
Zaur Kalandia, Iv. Javakhishvili k. N7, Senaki (GE)
Tamar Odisharia, Sop. Nosiri, Senaki (GE)

Generation and species of plant varieties in Georgian and in Latin

Maize Zea mays L.

Name of plant varieties in the applicant's language and in Georgian:

Hybrid "Tserovani 5"

Brief description of plant varieties

Bred by crossing of simple hybrid “GP 3XCML 176” with species “Ajameti tetri”.

The type of grain is intermediate. Grain is white. Mass of 1000 grains is 338 gr. The number of grains on a corn-cob is 16-18. The form of a corn-cob is averagely conical. The color of pivot is white. The height of a plant (including panicle) is 305 cm, the number of leaves on the main stem is 20-21, and the number of the knees above surface is 18-19. 1 corn-cob is developed on the plant.

The stem is resistant to lying.

Also it is resistant to *Helminthosporium Tursicum*. It is resistant to the boil smut. It is of late vegetation, from germination to the full maturity it needs 140 days. The yield of grain forms is 6-8 t/ha.

Using: the grain can be used as food.

It is recommended for spreading at the lowland zone of the west Georgia and at the irrigated districts of east Georgia, where the active temperature of air equals 3800-4500° C in total.

განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი: P 2011 023 A
განაცხადის ნომერი: P 2010 023
განაცხადის წარდგენის თარიღი: 2010 09 09

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი, მცხეთა, წეროვანი 33 (GE)
ელენე მოთიაშვილი, ყაზბეგის ქ. 21, ბ. 1, რუსთავი (GE)
ნატო კაკაბაძე, კვანტალიანის ქ. 52, ვაშლიჯვარი, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

ჩვეულებრივი ლობიო *Phaseolus vulgaris* L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „გარდაბნული ჭრელა“

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახსიათება

ჯიში „გარდაბნული ჭრელა“ არის ინდივიდუალური გამორჩევის მეთოდით მიღებული სელექციური ფორმა. ის მიეკუთვნება კუტი ლობიოს ტიპს ხვიარა წვერით. საადრეო ჯიშია. მოსავლის აღება ხდება აგვისტოს მეორე ნახევარში.

მცენარე საშუალო სიმაღლისაა, 75 სმ სიგრძის, საშუალოდ შებუსული და შეფოთლილი. ფოთლის ფორმა რომბისებური, მუქი მწვანე შეფერილობის, სუსტად დანაოჭებული. ყვავილი და ყვავილის ფრთის ფერი თეთრი. ყვავილი განლაგებულია ფოთლის იღლიაში. სრული ყვავილობის პერიოდში პარკის სიგრძეა 5-6 სმ, მწვანე ფერის ბოჭკოვანი ღარით. გრეხილობის ხარისხი აქვს ძალიან სუსტი, ხოლო გრეხილობის ფორმა აქვს ჩაზნექილი. პარკს ცენტრისაგან მოშორებული ფორმა წვერის გარდა აქვს წყვეტილი.

პარკის წვერის სიგრძე – მოკლე, პარკის ზედაპირის სტრუქტურა ოდნავ უხეში. მშრალ ფაზაში შეინიშნება პარკის სუსტი სკლომა. 1000 თესლის მასა – 570 გრამი. თესლის სიგრძივი ფორმა – ცილინდრული, განივი კვეთის ფორმა – ელიფსური. თესლის ძირითადი ფერი – მუქი წითელი, მეორადი ფერის გადანაწილება ხდება თესლის მთელ ზედაპირზე. ჯიში არის არაცვენადი.

გამძლეა მავნებლის - ლობიოს მემარცვლიას და დაავადება - ანთრაქნოზის გამომწვევი ვირუსის მიმართ (ფოტო იხ. გვ. 9).

Number of publication for application: P 2011 023 A
Serial number of application: P 2010 023
Date of filling of the application: 2010 09 09

Name, surname of breeder, address and country code:

I. Lomouri Farming Institute, Tserovani, 3300, Mtskheta (GE)
 Elene Motiashvili, Kazbegis 21, bina 1, Rustavi (GE)
 Nato Kakabadze, Kvantalianis 52, Vashlijvari, Tbilisi (GE)

Generation and species of plant varieties in Georgian and in Latin:

Phaseolus vulgaris L.

Name of plant varieties in the applicant’s language and in Georgian:

Variety “Gardabnuli chrela”

Brief description of plant varieties

The variety “Gardabnuli chrela” of Gardabani is the received from selected form by the individual selection. It belongs to the cut form by strange board. The taking of the crops continues in the second half of August.

The height of the plant is 75 cm, immediately with loaf, the form of the leaf is as rhomb, is little varied weakly of the dark green colorship. It has the flower of the white color. The disposition of the flower is characterized in the internodes, during the complete floweriness the length of the park is 5-6 cm, of green color, is characterized by the fiber of the arc, has very weak quality of the contortion, but the form of the contortion is little below, the length of the park board is short, the structure of the park surface is little rough.

In the dry phase is characterized by the weak cutting of the park, the mass of 1000 seeds is 570 gram. The length form of the seeds is cylindrical, the form of large cutting of ellipsis seeds is main, color dark red. The distribution of the secondary color continues on the complete surface of seeds. The variety is not fallen.

The variety is more stable in direction of haricot cereals antraknosi, in respect to virus.

განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი: P 2011 024 A
განაცხადის ნომერი: P 2010 024
განაცხადის წარდგენის თარიღი: 2010 11 15

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

ი. ლომურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი, მცხეთა, წეროვანი 33 (GE)
გულნარი ჩხუტიაშვილი, აბაკელიას ქ. №13, თბილისი (GE)
პეტრე ნასყიდაშვილი, ნუცუბიძის V მ/რ, კორპ. I, ბინა 15, თბილისი (GE)
დავით ბედოშვილი, ყიფშიძის ქ. №20, თბილისი (GE)
ირაკლი რეხვიაშვილი, ასურეთი, თეთრიწყარო (GE)
ნონა სოსხაშვილი, დაბა აგუძერა 300, გულრიფში (GE)
მირიან ჩოხელი, მუხრანი, მცხეთა (GE)

მცენარის ჯიშის ბგარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

რბილი ხორბალი Triticum aestivum L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „საული-9“

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახელება

„საული-9“ რბილი ხორბლის ჯიშია. ხასიათდება ყინვაგამძლეობის და გვაღვაგამძლეობის მაღალი უნარით. ბუჩქი ნახევრადგართხმულია, მცენარე სწორ-მდგომი – 95-100 სმ სიმაღლის. მცენარეზე 4-5 თავთავი თანაბარ სიმაღლეზე განვითარებული. სტანდარტთან შედარებით 4-6 დღით საადრეო ჯიშია. კარგად ილეწება და ვარგისია მექანიზებული აღებისათვის. მცენარე ზომიერად გამძლეა სოკოვანი დაავადებების (ჟანგას სახეობები, ნაცარი, სეპტორიოზი) მიმართ. თავთავი – თეთრი, ფხიანი, თითისტარისებრი, სიგრძე 12-13 სმ. ერთ თავთავში 55-60 მარცვალია. 1000 მარცვლის მასა შეადგენს 40-44 გრამს. მარცვალიში სველი წებოვარას შემცველობა 26,0%-ია, ხოლო ცილის 11%. ჯიში მაღალ და სტაბილურ მოსავლიანია. მისი საშუალო მოსავლიანობა შეადგენს 5,0-5,6 ტ/ჰა-ზე.

ჯიში „საული-9“ განკუთვნილია საქართველოში ხორბლის მთესველი ყველა რეგიონისათვის. (ფოტო იხ. გვ. 11).

Number of publication for application: P 2011 024 A
Serial number of application: P 2010 024
Date of filling of the application: 2010 11 15

Name, surname of breeder, address and country code:

I. Lomouri Farming Institute, Tserovani, 3300, Mtskheta (GE)
Gulnari Chkhutiashvili, Abakelias k. N13, Tbilisi (GE)

Petre Naskidashvili, Nutsubidzis V m/r, korp. I, bina 15, Tbilisi (GE)

David Bedoshvili, Kipshidzis k. N20, Tbilisi (GE)

Irakli Rekhviashvili, Asureti, Tetrtskharo (GE)

Nona Sokhashvili, Daba Agudzera 300, Gulripshi

Mirian Chokheli, Mukhrani, Mtskheta (GE)

Generation and species of plant varieties in Georgian and in Latin:

Winter Bread Wheat – *Triticum aestivum* L.

Name of plant varieties in the applicant’s language and in Georgian:

Variety “Sauli-9”

Brief description of plant varieties and animals breeds

“Sauli-9” is winter mild bread wheat variety. It is characterized as a good frost hardiness and drought resistance variety. The plant is erect and height varying from 95-100 cm. The spicks 4-5 are evenly developed on the plants. It is early for 4-5 days as compared to the local standard. Its spikes are easily threshed and the variety is appropriate for mechanical harvest. It is resistant to rusts and foliar diseases such as septorios and powdery mildew. The spikes are white, awned and have shape of a thimble with length up to 12-13 cm. There are 55-60 grains per spike in average. Thousand kernel weights reaches 40-44 grams. Grain wet gluten content varies from 26,0%, protein content is 11%, “Sauli-9” is a high yielding variety. Its yield varies from 5.0 to 5.6 t/ha in average.

“Sauli-9” is adapted to all wheat-growing regions of Georgia.

დანართები
ANNEXES

დანართი 1
ANNEX 1

ჯ ი შ ი ს ა ღ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: სიმინდი Zea mays L
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: სსიპ ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი
3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: „წეროვანი 5“

სელექციური ნომერი: გპ-310 X CML176 X „აჯამეთის თეთრი“

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე

IV.1. სელექციური მეთოდები

1. დედა ფორმა არის მარტივი ჰიბრიდი „გპ-3 X CML176“, რომელიც მიღებულია ადგილობრივი ხაზის „გპ-3“-ის შეჯვარებით „სიმიტ“-ის ხაზ „CML176“-თან. ხაზების გპ-3 და CML176 შენარჩუნება ხდება მათი თვითდამტვერვით ხელოვნური იზოლაციის პირობებში. მარტივი ჰიბრიდის „გპ-3 X CML176“-ის მიღება ხდება საიზოლაციო ნაკვეთზე თავისუფალი დამტვერიანების პირობებში დედა ხაზ „გპ-3“-ზე ქონჩების წაცლის გზით.
2. ჰიბრიდის გპ-3 X CML176 X „აჯამეთის თეთრის“ მიღება ხდება საიზოლაციო ნაკვეთზე თავისუფალი დამტვერიანების პირობებში დედა „გპ-3 X CML176“-ზე ქონჩების წაცლის გზით.
3. მამა ფორმა არის „აჯამეთის თეთრი“. მისი შენარჩუნება ხდება ტიპური მცენარეების გამორჩევით საიზოლაციო სათესლე ნაკვეთზე. გამრავლება ხდება საიზოლაციო ნაკვეთზე თავისუფალი დამტვერიანების პირობებში.

V. სხვა ინფორმაცია

ჰიბრიდი „წეროვანი 5“ არის თეთრმარცვლიანი, სასურსათო მიმართულებისაა.

VI. ძირითადი ამოცანები წაყენებული ჰიბრიდის ან ჯიშის გამომყვანისას
სასურსათო და სასილოსე მიმართულების მაღალპროდუქტიული, მექანიზებული წარმოებისათვის ვარგისი ჰიბრიდის გამოყვანა.

VII. რა თვისებების გამო ჰიბრიდი ან ჯიში წარედგინება სახელმწიფო გამოცდას, რა უპირატესობა აქვს ახალ ჰიბრიდს, ჯიშს დარაიონებულ ჰიბრიდებთან და ჯიშებთან შედარებით

ჰიბრიდი (გპ-3 X CML176) X „აჯამეთის თეთრი“ მარცვლის მოსავლიანობით 1,13 ტ/ჰა (20,1%) ჯობნის დარაიონებულ ჯიშს „აჯამეთის თეთრს“.

VIII. ჰიბრიდის ან ჯიშის დანიშნულება მოხმარებისათვის

სასურსათო დანიშნულებისაა, გამოიყენება აგრეთვე სასილოსედ.

IX. ჰიბრიდის ან ჯიშის ვარებისანობა საწარმოო ტექნოლოგიით მოყვანისა და მექანიზებული აღებისათვის

ვარგისია მექანიზებული წესით მოვლა-დამუშავებისა და აღებისათვის.

X. ჰიბრიდის ან ჯიშის მოყვანის ტექნოლოგიის თავისებურებანი

ჰიბრიდი „წეროვანი 5“ არის ჩაწოლის მიმართ გამძლე, კარგად იყენებს მინ. სასუქებს. მარცვლისა და სასილოსე მასის მაღალი მოსავლის მიღებისათვის საჭიროა ჰექტარზე იყოს 45-50 ათასი მცენარე.

XI. ჰიბრიდის ან ჯიშის ნაკლოვანებანი

2 დღით საგვიანოა ჯიშ „აჯამეთის თეთრთან“ შედარებით.

XII. ახალი ჰიბრიდის და მისი მშობლიური ფორმების მეთესლეობის თავისებურებანი (უჩვენეთ ჰიბრიდის მამრობითი ფორმის მოხმარება - პირველი ან მეორე თაობა)

1. დედა ფორმა „გპ-3 X C 176“ არის მაღალ მოსავლიანი, ჰა-ზე იძლევა 2,3-3,0 ტონა თესლს.
2. მამა ფორმა ჯიშის „აჯამეთის თეთრი“ კარგი დამამტვერიანებელია. ამის გამო ჰიბრიდული თესლის მიღებისათვის საიზოლაციო ნაკვეთზე მშობელი ფორმები ითესება სქემით 5:1-თან. ასეთი სქემის გამოყენებისას ჰიბრიდული თესლის გამოსავლიანობა ჰა-ზე შეადგენს 83,3%.

XIII. რომელი ზონებისათვის არის რეკომენდებული ახალი ჰიბრიდი ან ჯიში

რეკომენდირებულია გასავრცელებლად დასავლეთ საქართველოს დაბლობი ზონისათვის და აღმოსავლეთ საქართველოს იმ რაიონებისათვის, სადაც ჰაერის აქტიურ ტემპერატურათა ჯამი შეადგენს 3800-4500°C.

XIV. სამეურნეო და ბიოლოგიური თვისებები

მაჩვენებლები	ახალი ჰიბრიდის ჯიშის დასახელება			სტანდარტის დასახელება		
	♀ გპ-3 X CML176 X აჯამეთის თეთრი			აჯამეთის თეთრი		
	2006 წ.	2010 წ.	საშუალო	2006 წ.	2010 წ.	საშუალო
მწიფე მარცვლის (14% სინოტივის) ტ/პა მოსავალი	6,99	6,51	6,75	6,00	5,24	5,62
მწვანე მასის მოსავალი (ტ/პა)						
მათ შორის, ტაროები სანთლისებურ და რძისებრსანთლისებრ სიმწიფეში (ტ/პა)						
მშრალი ნივთიერ. გამოსავალი						
1000 მარცვლის მასა (გრ)		338			362	
ტაროს მასა (გრ).		250			240	
ტაროს შემარცვლა (%)	100.0	100.0		100.0	100.0	
გამძლეობა ჩაწოლის მიმართ (ბალებში) 0 – ჩაწოლა არაა, 5 – ძლიერი ჩაწოლა	0.00	0.00		2	2-3	
გვალვადამძლეობა (ბალებში)						
სიცივედამძლეობა (ბალებში)						
სავეგეტაციო პერიოდი: მასიური აღმოცენება, რძისებრსანთლისებური სიმწიფე		117			115	
სანთლისებრი სიმწიფე		128			125	
სრული სიმწიფე		140			138	
მარცვლის სინოტივე მოსავლის აღებისას (%)		27			27	
მცენარის სიმაღლე ქონჩამდე სმ)		265			255	
ტაროების საშუალო რაოდენობა 1 მცენარეზე		1,03			1,00	
ტაროდან მწიფე მარცვლის გამოსავალი (%)		82			81	
გამძლეობა დაავადებების მიმართ (ბალებში)						
ფუზარიოზი		0.0			0.0	
ბუშტოვანი გუდაფუჭება		1.0			0.0	
გამძლეობა მავნებლების მიმართ (ბალებში)						
ფარვანა		1-2			2	

XV. სიმინდის ჰიბრიდის მშობელი ფორმების სამეურნეო და ბიოლოგიური თვისებები

მაჩვენებლები	მდელობითი ფორმა ♀ გპ-3 X CML176			მამრობითი ფორმა ♂ აჯამეთის თეთრი		
	2006 წ.	2010 წ.	საშუალო	2006 წ.	2010 წ.	საშუალო
მწიფე მარცვლის მოსავალი (14% სინოტივის) ტ/ჰა		4,5		5,24		
პერიოდი – მასიური აღმოცენება, ქეჩნოს სრული ყვავილობა		76		74		
პერიოდი მას. აღმოცენება, სრული სიმწიფე		140		138		
გამძლეობა ჩაწოლის მიმართ (ბალებში) 0 – ჩაწოლა არაა, 5 – ძლიერი ჩაწოლა.		0.0		2		

XVI. ჰიბრიდისა და მისი მშობელი ფორმების მორფოლოგიური აღწერა

აღწერის ელემენტები	ჰიბრიდი გპ-3 X CML176 X აჯამეთის თეთრი	ჰიბრიდის	
		მდელობითი ფორმა გპ-3 X CML176	მამრობითი ფორმა აჯამეთის თეთრი
I. მცენარე			
ა) ფოთლების რიცხვი მთავარ ღეროზე	20-21	20-21	20
ბ) მიწისზედა მუხლები მთავარ ღეროზე	18-19	18-9	17-19
გ) მცენარის სიმაღლე (სმ)	305	289	300
II. მარცვალი			
ა) შეფერილობა	თეთრი	თეთრი	თეთრი
ბ) ენდოსპერმის ფერი	თეთრი	თეთრი	თეთრი
გ) კონსისტენცია I თაობაში	შუალედური	კაჟა	შუალედური
III. ტარო			
ა) ფორმა	სუსტი კონ.	სუსტი კონ.	
ბ) სიგრძე (სმ)	20-21	19-20	
გ) შეფერვა ყვავილედის I თაობაში	ღია ვარდისფერი	ღია ვარდისფერი	
დ) II თაობაში			
ე) ტაროზე მარცვლის მწკრივების რიცხვი	16-18	16-20	
ვ) მარცვლების რიცხვი რიგში	45	42	

XVII. ჰიბრიდის „წეროვანი 5“ მახასიათებლები

მახასიათებელი		აღრიცხვის მიმდევრობა	ბამოვლინე- ბის ხარისხი	ჯიშო- ეტალონი	ინდექსი
5.1. (7)	ქონჩის ყვავილობის დრო (მთავარი დეროს შუა ნა- წილში მცენარეთა 50%)	65	საგვიანო		7
5.2. (16)	ტარო: ულვაშის ანტოცი- ანური შეფერილობა	65 (5)	არ აქვს		1
5.3.2. (2.2.2.)	მხოლოდ ჯიშები და ჰიბრი- დები მცენარე სიმაღლე ქო- ჩონის ჩათვლით	75	მაღალი		7
5.4. (30)	ტარო: მარცვლის ტიპი (ტაროს შუა ნაწილში)	92 (5)	შუალედური		3
5.5. (33)	ტარო: ნაქუნის ანტოციანუ- რი შეფერილობა	93 (5)	თეთრი		1

ღანართი 2
ANNEX 2

ჯ ი შ ი ს ა ღ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

- I. **კულტურა:** ჩვეულებრივი ლობიო (ქართული სახელი) Phaseolus vulgaris L (ლათინური სახელი)
- II. **ბანმცხადებელი:** სსიპ ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი 3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)
- III. **ჯიშის დასახელება:** „გარდაბნული ჭრელა“
- IV. **ინფორმაცია ჯიშის გამოყვანასა და გამრავლებაზე**

1. გამოყვანის და გამრავლების ხერხი: თესლით.

კონტროლირებადი შეჯვარება

ადგილობრივი ჯიშებიდან „წითელი 41“ და „ადგილობრივი წითელიდან“ ინდივიდუალური გამორჩევის მეთოდით მიღებული სელექციური ჯიშია.

2. მუტაცია

მშობელი ჯიში „წითელი 41“, „ადგილობრივი წითელი“.

3. აღმოჩენა და განვითარება

ჯიში გამოვლინდა გარდაბნის საცდელ სადგურში 2006 წელს. მშობელ ფორმასთან შედარებით აღნიშნული ჯიშის პარკები ხასიათდება სუსტი ფხიანობით.

4. სხვა

ჯიში „გარდაბნული ჭრელას“ გამოყენება შეიძლება როგორც საპარკედ, ისე სამარცვლედ. ჯიში მანებებელ-დაავადებების მიმართ არის მეტად გამძლე, კერძოდ ლობიოს მემარცვლიას მიმართ, მაშინ როცა გარდაბანში ლობიოს სხვა ჯიშებს და მათ შორის ამ ჯიშის მშობელ ფორმებსაც კი ინტენსიურად უჩნდება ლობიოს მემარცვლია.

5. ჯიშის გამრავლების მეთოდი

ჯიში მრავლდება თესლით. მოსავლის აღების შემდეგ სათესლე მასალა სუფთავდება, ნიაველება და 3-4 დღე თავსდება მაცივარში საყინულეში, ამის შემდეგ თესლი თავსდება ნაჭრის პარკში მშრალ პირობებში შესანახად.

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები

1	მახასიათებლები	ჯიშ-ეტიკეტი	აღნიშვნა
2	3	4	
5.1	მცენარე: ზრდის ტიპი		
	კუტი	Callide (D) Capitole (D)	1[1]
	მხვიარა	Phenomene (C) Bacle (C)	2[]
5.2	ყვავილი: სტანდარტის ფერი		
	თეთრი	Tif (D)	1[1]
	მოვარდისფრო თეთრი	Mira (D)	2[]
	ვარდისფერი	Maxi (D) Vilbel (D)	3[]
	იისფერი	Delinel (D)	4[]
5.3	მხოლოდ კუტი ღობილ: პარკი სიგრძე (წვერის გარდა)		
	ძალიან მოკლე		1[]
	მოკლე	Prelude (D) Tuf (D)	3[]
	საშუალო	Amity (D) Lusia (D)	5[5]
	გრძელი	Dubra (D), Loma (D)	7[]
	ძალიან გრძელი	Daisy (D) Maja (D) Longking (D)	9[]
5.4	მხოლოდ მხვიარა ღობილ: პარკი სიგრძე (როგორც 18)		
	ძალიან მოკლე		1[]
	მოკლე	Juwagold (C)	3[]
	საშუალო		5[5]
	გრძელი	Fidel (C)	7[]
	ძალიან გრძელი	Toplong (C)	9[]
5.5 (22)	პარკი: განივი კვეთის ფორმა (თესლის გარშემო)		
	ვიწრო ელიფსური		
	ოვალური	Pascal (D) Pfalzer Juni (D) Regulex (D)	1[1]
	გულისებრი	Daisy (D)	3[]
	წრიული	Tuf (D)	4[]
	რვიანის ფორმის	Tendercrop white Seeded (D)	5[]

1	2	3	4
5.6 (24)	პარკი: ნიადაგის ფერი		
	ყვითელი	Goldfish (D) Golddukat (D) Goldmarie (C)	1[]
	მწვანე	Fortissima (C) Filetty (D) Diva (D)	2[2]
	იისფერი	Purpiat (D) Purple Teepee (D)	3[]
5.7 (29)	პარკი:		
	არ არსებობს	Cabri (D) Tuf (D)	1[1]
	არსებობს	Facta (D) Marbel (D)	9[]
5.8 (43)	თესლი: ფერთა რაოდენობა		
	ერთი		1[]
	ორი		2[2]
	ორზე მეტი		3[]
5.9 (44)	თესლი: ძირითადი ფერი ფართე ადგილი		
	თეთრი	Goldfish (D) Tuf (D)	1[]
	მწვანე ან მომწვანო	Muriel (D) Pascal (D)	2[]
	რუხი	Centaure (D) Opal (D)	3[]
	ყვითელი	Gele Citroen (D)	4[]
	ჩალისფერი	Blauhilde (C) Purple Teepee (D)	5[]
	ყავისფერი	Primel (D) Sunray (D)	6[]
	წითელი	Flageolet rouge (D)	7[]
	იისფერი	Garrafal enana (D)	8[]
	შავი	Delinel (D) Vilbel (D)	9[]
5.10 (45)	თესლი: მეორადი ფერი		
	რუხი		1[1]
	ყვითელი		2[]
	ჩალისფერი	Abonder (D) Tarot (D)	3[]
	ყავისფერი	Talisman (D)	4[]
	წითელი	Fori (D)	5[]
	იისფერი	Marbel (D)	6[]
	შავი	Brittle wax (D)	7[]
5.11	ყვავილობის დრო (მცენარეთა 50% სულ ცოტა 1 ყვავილით		
	ძალიან ადრეული	Phalzer Juni (D)	1[]
	ადრეული	Fortissima (C) Prelude (D) Perle von marbach (C)	3[]
	საშუალო	Fanion (D) Precoes (C)	5[5[
	გვიანი	Necores (C)	7[]
	ძალიან გვიანი		9[]

1	2	3	4
5.12 (49.1)	გამძლეობა ლობიოს ანტრაქნოზის მიმართ		
	წარმოშობა – Lambda		
	არ არის	Daisy (D), Tuf (D)	1[]
	სახეზეა	Belfin (D), Label (D)	9[]
5.13 (49.2)	გამძლეობა ლობიოს ანტრაქნოზის მიმართ		
	წარმოშობა – Kappa		
	არ არის	Belfin (D), Label (D)	1[]
	სახეზეა	Reskia	9[]

VI. ღამატიბითი ინფორმაცია

„გარდაბნული ჭრელას“ თესლი ხასიათდება სწრაფი ხარშვის უნარით. პარკი არის უბეწვო, ნაზი. პარკში მოთავსებულია 5-6 ცალი ლობიოს თესლი. ბუნქის ფორმა არის კუტი მხვიარა წვერით. მცენარის სიმაღლე 70 სმ. მარცვლის ფორმა-მომრგვალო-ცილინდრული.

მარცვლის ძირითადი ფერი წითელი, მეორადი ფერი რუხი. მეორადი ფერი ვრცელდება მთელს მარცვლის ზედაპირზე.

VII. სხვა ინფორმაცია

„გარდაბნული ჭრელა“ არის არაცვენადი, საადრეო, საუკეთესო გემური თვისებების და ადვილად ხარშვადი.

**დანართი 3
ANNEX 3**

ჯ ი შ ი ს ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ა

- I. **კულტურა:** რბილი ხორბალი (ქართული სახელი) Triticum aestivum L. (ლათინური სახელი)
- II. **ბანმცხადებელი:** სსიპ ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი
3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)
- III. **ჯიშის დასახელება:** „საული-9“
სელექციური ნომერი: 8EYT-SA-9

IV. ინფორმაცია ჯიშის გამოყვანასა და გამრავლებაზე

2004 წელს ელიტარული ხორბლის ჯიშთა გამოცდის საერთაშორისო სანერგედან, რომელიც განკუთვნილია ურწყავი ზონისათვის (8EYT-SA), სელექციური გამორჩევის მეთოდით, შეირჩა ადგილობრივ პირობებთან ადაპტირებული, დაავადებების მიმართ მდგრადი, მაღალმოსავლიანი ნომერი SAULESKU №44TR810200, რომელიც შემდგომ გამოცდას გადიოდა 2005-2010 წლებში სხვადასხვა სელექციურ სანერგეებში. 2009-2010 წლებში შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ ფინანსური ხელშეწყობით (გრანტი №ST08/8-508), საქართველოს სხვადასხვა აგროეკოლოგიურ ზონაში მოწყობილი ჯიშთა გამოცდის შედეგების ანალიზით რამდენიმე ნომრიდან შეირჩა და გამრავლდა დადებითი ნიშან-თვისებების მიხედვით.

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები

1	ნიშანი	ბამონათვის ხარისხი	ჯიში-ეტიკონი		ინდექსი
			ბუზოსტაია 1 (საშემოდგომო)	ვარძია (ორთესლა)	
1	2	3	4	5	6
5.1	განვითარების ტიპი	ორთესლა			2
5.2	მცენარე: ბუჩქის ტიპი	ნახევრადსწორმდგომი	სწორმდგომი	სწორმდგომი	3
					1
					1

1	2	3	4	5	6
5.3	დათავთაგების დრო (პირველი თავთავი შეიმჩნევა მცენარეთა 50%-ზე. მიანიშნეთ თავთავების თარიღი წარმოდგენილი ჯიშებისათვის და ორი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშებისათვის)	„საული-9“ – 10/V „ბეზოსტია 1“ – 16/V „ვარძია“ – 13/V			3 [საადრეო] 5 [საშუალო] 3 [საადრეო]
5.4	მცენარე: ზომები, (დერო-სიმაღლე; თავთავი, ფხა ან ფხისმაგვარი დანართები – სიგრძე; მიუთითეთ ზომები წარმოდგენილი ჯიშისა და ორი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშებისათვის)	„საული-9“ – მცენარის სიმაღლე 95-100 სმ, თავთავის სიგანე 12-13 სმ „ბეზოსტია 1“ – მცენარის სიმაღლე 95-100 სმ, თავთავის სიგანე 9-10 სმ „ვარძია“ – მცენარის სიმაღლე 75-80 სმ, თავთავის სიგანე 8-9 სმ			7 [გრძელი] 5[საშ. სიგრძის] 3 [მოკლე]
5.5	თავთავი: სიმკვრივე	მეჩხერი	საშუალო	მკვრივი	3 5 7
5.6	თავთავი: ფერი	თეთრი	თეთრი	შეფერილი	1 1 3
5.7	ფხები ან ფხისმაგვარი დანართები: არსებობა	ფხები	არა	ფხები	3 1 3

VI. მსბავსი ჯიშები და მათგან განსხვავება

მსბავსი ჯიშის სახელი	წიშანი, რომლითაც განაცხადის ჯიშის განსხვავება მსბავსისაგან	წიშნის გამოსახატვის ხარისხი	
		მსბავსი ჯიშის	კანდიდატი ჯიშის
ლომთაგორა 123	ბუჩქის ტიპი	სწორმდგომი	ნახევრადგართხმული
	თავთავის სიმკვრივე	საშუალო	მეჩხერი
	ფხები და ფხისმაგვარი დანართები თავთავის წვეროზე: სიგრძე	გრძელი	საშუალო სიგრძის
	მარცვალი: შეფერილობა	თეთრი	წითელი

VII. დამატებითი ინფორმაცია

1. მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში “საული-9” მდგრადია დაავადებებისა და მავნებლების მიმართ.

2. ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

კვადვიან პირობებში იძლევა სტაბილურ და ხარისხიან მოსავალს.

3. სხვა ინფორმაცია

ჯიში “საული-9” განკუთვნილია საქართველოში ხორბლის მთესველი ყველა რეგიონისათვის.

VIII. ნიშან-თვისებების ცხრილი

1	ნიშან-თვისება	აღრიცხვის წესი	გამოხატვის ხარისხი	„საშლი-9“	ჯიშო-მტალონი		06დმქი
					კეზოს- ტაია 1	კარძია	
2	3	4	5	6	7	8	
1. (+)	კოლეოპტილე: ანტოციანური შეფერილობა	09-11 VS	არა, ან ძალიან სუსტი	+	+	+	1
(*) 2. (+)	მცენარე: ბუჩქის ტიპი	25-29 VG	სწორმდგომი ნახევრადსწორ-მდგომი	+	+	+	1 3
3.	კენწრული ფოთოლი: ყურაკების ანტო ციანური შეფერვა	49-51 VG	არა, ან ძალიან სუსტი სუსტი	+	+	+	1 3
4. (+)	მცენარე: გადახრილი კენ- წრული ოთლის მქონე ცენარეთა სისშირე	47-51 VG	არა/ ან ძალიან ცოტა ცოტა დიდი	+		+	1 3 7
(*) 5.	დათავთავეების დრო (პირველი თავთავის გამო- ჩენა მცენარეთა 50%-ზე)	50-52 VG	საადრეო საშუალო	+	+	+	3 5
(*) 6. (+)	კენწრული ფოთოლი: ცვილისებრი ნა- ფიფქი ფოთლის ვაგინაზე	60-65 VG	სუსტი საშუალო	+	+	+	3 5
(*) 7.	თავთავი: ცვილისებრი ნაფიფქი	60-69 VG	არა/ან ძალიან სუსტი სუსტი	+	+	+	1
8.	ღერო: ცვილისებრი ნაფიფქი ზემო მუხლოთშორისზე	60-69 VG	არა/ან ძალიან სუსტი საშუალო	+	+	+	1 5
(*) 9.	მცენარე: სიმაღლე (ღერო, თავთავი, ფხები, ან ფხისმაგვარი გამონაზარდები)	75-92 M	მოკლე საშუალო სიგრძის გრძელი	+	+	+	3 5 7
(*) 10. (+)	ღერო: განიკვეთი (თავ- თავის ფუძისა და ღეროს ზემო კვანძს შორის)	80-92 VS	ამოვსებულია სუსტად ამოვსებულია საშუალოდ	+	+	+	3 5
(*) 11. (+)	თავთავი: ფორმა პროფილში	92 VS	ცილინდრული ნახევრად ქინძისთავისებრი თითისტარისებრი	+	+	+	2 3 5
(*) 12. (+)	თავთავი: სიმკვრივე	80-92 VS ან M	მენხერი საშუალო მკრივი	+	+	+	3 5 7
13.	თავთავი: სიგრძე (ფხის და ფხის- მაგვარი დანარ- თის გარეშე)	80-92 M	მოკლე საშუალო სიგრძის გრძელი	+	+	+	3 5 7

1	2	3	4	5	6	7	8
(*) 14. (+)	ფხები და ფხის- მაგვარი დანარ- თები: არსებობა	80-92 VG	არა ფხები	 +	 +	 +	1 3
(*) 15.	ფხები და ფხის- მაგვარი დანარ- თები თავთავის წვეროზე: სიგრძე	80-92 VG	ძალიან მოკლე საშუალო სიგრძის	 +	 +	 +	1 5
(*) 16.	თავთავი: ფერი	80-92 VG	თეთრი შეფერილი	 +	 +	 +	1 2
17. (+)	თავთავის ღერაკის წვერის სეგმენტი: დახრილი ამო- ბურცული მხრიდან	80-92 VS	არა/ან ძალიან სუსტი სუსტი ძლიერი	 +	 +	 +	1 3 7
18. (+)	თავთუნის ქვედა კილი: მხრის სი- განე (თავთავის შუა მესამედში)	80-92 VS	არა/ან ძალიან ვიწრო საშუალო განიერი	 +	 +	 +	1 5 7
19. (+)	თავთუნის ქვედა კილი: მხრის ფორმა თავთა- ვის შუა მესა- მედში)	80-92 VS	წაკვეცილი სწორი ამაღლებული	 +	 +	 +	1 5 7
20.	თავთუნის ქვედა კილი: კბილაკის სიგრძე (თავ- თავის შუა მესა- მედში)	80-92 VS	მოკლე საშუალო სიგრძის	 +	 +	 +	3 5
21. (+)	თავთუნის ქვედა კილი: კბილაკის ფორმა (თავ- თავის შუა მესა- მედში)	80-92 VS	სწორი ოდნავ მოღუნული	 +	 +	 +	1
22. (+)	თავთუნის ქვედა კილი: შებუსვა შიდა მხრიდან (თავთავის შუა მესამედში)	80-92 VS	ძალიან სუსტი	 +	 +	 +	1
23. (+)	ყვავილის ქვედა კილი: კბილაკის ფორმა (თავ- თავის შუა მესა- მედში)	80-92 VS	სწორი ზომიერად მოღუნული	 +	 +	 +	1 5
(*) 24.	მარცვალი: შეფერილობა	92 VG	თეთრი წითელი	 +	 +	 +	1 2
25. (+)	მარცვალი: შეფერილობა ფენოლით	92 VS	არა/ან ძალიან სუსტი სუსტი საშუალო მუქი ძალიან მუქი	 	 	 	1 3 5 7 9
(*) 26. (+)	განვითარების ტიპი	- VG	საშემოდგომო ორთესლა	 +	 +	 +	1 2

რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები

მოწმობის ნომერი:	P 2011 001 B
განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი:	P 2010 006 A
განაცხადის ნომერი:	P 2009 006
განაცხადის წარდგენის თარიღი:	2008 10 07
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2011 03 14
განაცხადის მონაცემების გამოქვეყნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2010 01 25 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამოქვეყნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2011 03 18 №1

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

სსიპ საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტი (GE)
თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი, მე-13 კმ (GE)
გულნარი ჩხუტიაშვილი, თბილისი, აბაკელიას ქ. 13 (GE)
გივი ხუციშვილი, მცხეთა, მუხრანი (GE)
პეტრე ნასყიდაშვილი, თბილისი, ნუცუბიძის V მკრ. კორპ. 1, ბ. 15 (GE)
ნინო ჯაფარიძე, თბილისი, ბახტრიონის ქ. №2 (GE)
ნონა სოსხაშვილი, გულრიფში. დაბა აგუძერა 300 (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

რბილი ხორბალი *Triticum aestivum* L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „ბორღა“

REGISTERED NEW PLANT VARIETIES

Number of Certificate:	P 2011 001 B
Number of publication for application:	P 2010 006 A
Serial number of application:	P 2009 006
Date of filing of the application:	2008 10 07
Date from which Certificate may have right:	2011 03 14
Date of publication of application for plant varieties and the number of bulletin (I publication):	2010 01 25 №1
Date of publication of registered plant varieties and the number of bulletin (II publication):	2011 03 18 №1

Name, surname of breeder, address and country code:

Georgian State Agrarian University (GE)
Tbilisi, David Agmashenebeli kheivani, 13 th km (GE)
Gulnari Chkhutiashvili (GE)
Givi Khucishvili (GE)
Petre Naskidashvili (GE)
Nino Jafaridze (GE)
Nona Sokhashvili (GE)

Generation and species of plant varieties in Georgian and in Latin:

Winter Bread Wheat Triticum aestivum L.

Name of plant varieties in the applicant's language and in Georgian:

Variety “Gorda“

ჯ ი შ ი ს ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: რბილი ხორბალი *Triticum aestivum* L. emend. Fiori & Paol.
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: სსიპ ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი (GE)

III. ჯიშის შეთავაზიებული დასახელება: „გორდა“

სელექციური ნომერი: 12

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამომვანასა და გამრავლებაზე

1983 წელს ქიმიური მუტაგენის NMM-ის (ნიტროზამეთილშარდლოვანა) მოქმედებით ფრანგული სელექციური ჯიშიდან „დუკატი“ მიღებულ იქნა რბილი ხორბლის სრულიად ახალი, მკვეთრად მოკლედეროიანი ჯუჯა ფორმა, ბუნქის ტიპის მცენარე.

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები

№	ნიშანი	გამონატვის ხარისხი	ჯიშო-ეტილონი		ინფორმაცია
			საშემოდგომო	საბაზაფხული	
5.1 (26)	განვითარების ტიპი	საშემოდგომო	Slejpner, Дон 95 Инна		1[VG]
5.2 (5)	დათავთავების დრო (პირველი თავთავი შეიმჩნევა მცენარეთა 50%-ზე. დათავთავების საშუალო თარიღი წარმოდგენილი ჯიშებისა და ორი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშისათვის)	„გორდა“ 28/VI	„დუკატი“ – 17/V „ბეზოსტაია I“ – 15/V		
5.3 (9)	მცენარე: ზომები (ღერო – სიმაღლე; თავთავი, ფხა ან ფხისმაგვარი დანართები – სიგრძე; ზომები წარმოდგენილი ჯიშისა და ორი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშისათვის)	„გორდა“ - მცენარის სიმაღლე 10-15 სმ, თავთავის სიგრძე 4-5 სმ.	„დუკატი“ – მცენარის სიმაღლე 70-75 სმ, თავთავის სიგრძე 8-9 სმ. „ბეზოსტაია I“ – მცენარის სიმაღლე 85-90 სმ, თავთავის სიგრძე 9-10 სმ.		
5.4 (10)	ღერო: განიკვეთი (თავთავის ფუძესა და ღეროს ზემო კვანძს შორის)	ამოვსებული საშუალოდ	Herzog, Смуглянка	Nandu, Тулайковская 1	5[80-92 VS]
5.5 (16)	თავთავი: ფერი	თეთრი	Herzog, Дон 95, Инна	Алтайская 50, Эстер, Furio	1[90-92 VG]
5.6 (14)	ფხები ან ფხისმაგვარი: დანართები: არსებობა	არა	Futur, Соратница	Ахона, Альбидум 188	1[80-92 VG]

VI. მსბავსი ჯიშები და მათგან განსხვავებულობა

მსბავსი ჯიშის სახელი	ნიშანი, რომლითაც განაცხადის ჯიში განსხვავდება მსბავსისაგან	ნიშნის გამოხატვის ხარისხი	
		მსბავსი ჯიში	კანდიდატი ჯიში
ღუკატი	დათავთაგების დრო	საშუალო	საგვიანო
	მცენარის სიმაღლე	საშუალო სიგრძის	ძალიან მოკლე
	თავთაგის სიგრძე	საშუალო სიგრძის	ძალიან მოკლე
	ღეროს განივკვეთი	ამოვსებული საშუალოდ	ამოვსებული სრულად

VII. დამატებითი ინფორმაცია

1. მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში „გორდა“ ავადდება მურა ჟანგათი და ნაცრით.

2. ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

3. სხვა ინფორმაცია

ჯიში „გორდა“ არის ახალი მემკვიდრეობის მქონე სასელექციო საწყისი მასალა სელექციური მოკლეღეროიანი (2-3 გენით) ჯიშების გამოსაყვანად.

მოწმობის ნომერი: P 2011 002 B
 განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი: P 2010 007 A
 განაცხადის ნომერი: P 2009 007
 განაცხადის წარდგენის თარიღი: 2008 10 05
 თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება: 2011 03 14
 განაცხადის მონაცემების გამოქვეყნების თარიღი და
 ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია): 2010 01 25 №1

დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამოქვეყნების
 თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია): 2011 03 18 №1

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

შპს აგრო-სამეცნიერო ჯგუფი „ლომთაგორა“, მარნეულის რაიონი, (GE)
 კახა ლაშვი, მარნეული, სოფ. თამარისი (GE)
 დავით ბედოშვილი, თბილისი, ყიფშიძის ქ. №15 (GE)
 გულნარი ჩხუტიაშვილი, თბილისი, აბაკელიას ქ. 13 (GE)
 ზაურ ჯულუხიძე, თბილისი, გლდანის IV მკრ., კორპ. 103 (GE)
 ზურაბ ჯინჯიხაძე, თბილისი, დარიალის შესახვევი №2 (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

რბილი ხორბალი *Triticum aestivum* L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „ლომთაგორა 123“

Number of Certificate: P 2011 002 B
Number of publication for application: P 2010 007 A
Serial number of application: P 2009 007
Date of filing of the application: 2008 10 05
Date from which Certificate may have right: 2011 03 14
**Date of publication of application for plant varieties
and the number of bulletin (I publication):** 2010 01 25 №1
**Date of publication of registered plant varieties and
the number of bulletin (II publication):** 2011 03 18 №1

Name, surname of breeder, address and country code:

Agro-Scientific Group Lomtagora (GE)

Kakha Lashkhi (GE)

David Bedoshvili (GE)

Gulnari Chkhutiashvili (GE)

Zaur Julukhidze (GE)

Zurab Jinjikhadze (GE)

Generation and species of plant varieties in Georgian and in Latin:

Winter Bread Wheat Triticum aestivum L.

Name of plant varieties in the applicant's language and in Georgian:

Variety "Lomtagora 123"

ჯ ი შ ი ს ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: რბილი ხორბალი *Triticum aestivum* L. emend. Fiori & Paol.
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: შპს ფირმა „ლომთაგორა 123“ (GE)

III. ჯიშის შეთავაზებული დასახელება: „ლომთაგორა 123“

სელექციური ნომერი: 9823-FRTL/Nemura

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამომყვანასა და გამრავლებაზე

2003 წელს ელიტარული ხორბლის ჯიშთა გამოცდის საერთაშორისო სანერგოდან, რომელიც განკუთვნილია სარწყავი ზონისათვის (7EYT-IRR), სელექციური გამორჩევის მეთოდით შეირჩა ადგილობრივ პირობებთან ადაპტირებული, დაავადებების მიმართ მდგრადი, მაღალმოსავლიანი ნომერი 9823-FRTL/Nemura, რომელიც შემდგომ გამოცდას გადიოდა 2004-08 წლებში სხვადასხვა სელექციურ სანერგეში (ჯიში „ლომთაგორა 123“).

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები

№	ნიშანი	გამონატვის ხარისხი	ჯიში-ეტალონი		ინდექსი
			საშემოდგომო	საბაზაფხული	
5.1 (26)	განვითარების ტიპი	საშემოდგომო	Slejpner, Дон 95 Инна		1[VG]
5.2. (5)	დათავთავეების დრო (პირველი თავთავი შეიმჩნევა მცენარეთა 50%-ზე. დათავთავეების საშუალო თარიღი წარმოდგენილი ჯიშებისა და ორი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშისათვის)	„ლომთაგორა 123“ 10/V	„ვარძია“ – 11/V „ბეზოსტაია 1“ – 15/V		
5.3. (9)	მცენარე: ზომები (დერო – სიმაღლე; თავთავი, ფხა ან ფხისმაგვარი დანართები – სიგრძე; ზომები წარმოდგენილი ჯიშისა და ორი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშისათვის)	„ლომთაგორა 123“ - მცენარის სიმაღლე 80-85 სმ, თავთავის სიგრძე 11-12 სმ.	„ვარძია“ მცენარის სიმაღლე 75-80 სმ, თავთავის სიგრძე 7-8 სმ. „ბეზოსტაია 1“ მცენარის სიმაღლე 85-90 სმ, თავთავის სიგრძე 9-10 სმ.		

5.4 (10)	ღერო: განიკვეთი (თავთავეის ფუტესა და ღეროს ზემო კვანძს შორის)	ამოვსებულია საშუალოდ	Herzog, Смуглянка	Nandu, Тулайковская 1	5[80-92 VS]
5.5 (16)	თავთავე: ფერი	თეთრი	Herzog, Дон 95, Инна	Алтайская 50, Эстер, Furio	1[90-92 VG]
5.6 (14)	ფხები ან ფხისმაგვარი დანართები: არსებობა	ფხები	Soissons, Престиж	Ventura, Алтайская 60	3[80-92 VG]

VI. მსბავსი ჯიშები და მათთან განსხვავებულობა

მსბავსი ჯიშის სახელი	ნიშანი, რომლითაც განაცხადის ჯიში განსხვავდება მსბავსისაგან	ნიშნის გამოხატვის ხარისხი	
		მსბავსი ჯიში	კანდიდატი ჯიში
ბეზოსტაია 1	დათავთავეების დრო	საშუალო	საადრეო
	მცენარის სიმალლე	საშუალო სიგრძის	საშუალო სიგრძის
	თავთავეის სიგრძე	საშუალო სიგრძის	გრძელი
	ღეროს განიკვეთი	ამოვსებული საშუალოდ	ამოვსებული საშუალოდ
	ფხები ან ფხისმაგვარი დანართი	უფხო	ფხიანი

VII. დამატებითი ინფორმაცია

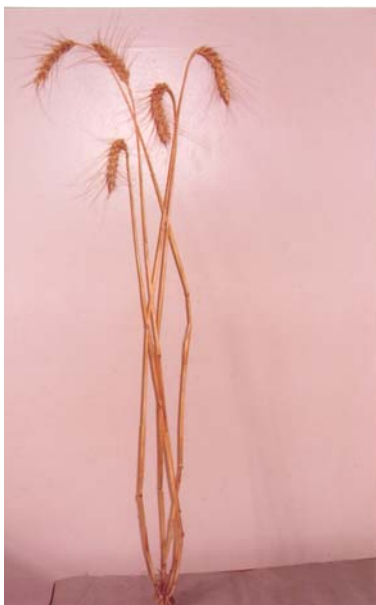
1. მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში „ლომთაგორა 123“ დაავადებებისა და მავნებლების მიმართ მდგრადია

2. ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

3. სხვა ინფორმაცია

ჯიში „ლომთაგორა 123“ განკუთვნილია საქართველოში ხორბლის მთესველი ყველა რეგიონისათვის.

მოწმობის ნომერი: P 2011 003 B
 განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი: P 2010 013 A
 განაცხადის ნომერი: P 2009 013
 განაცხადის წარდგენის თარიღი: 2009 12 30
 თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება: 2011 03 14
 განაცხადის მონაცემების გამოქვეყნების თარიღი და
 ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია): 2010 05 20 №2

დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამოქვეყნების
 თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია): 2011 03 18 №1

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტი (GE)
 თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი, მე-13 კმ (GE)
 ლიანა ნაცვლიშვილი, ქუთაისი, ზ. ჭავჭავაძის 22/47 (GE)
 ნაზი თვალჭრელიძე, ქუთაისი, ბუხაიძის II მკრ., №18/82 (GE)
 ბესიკ საკანდელიძე, თბილისი, კოსტავას ქ. 76/9 (GE)
 თინათინ დალალიშვილი, თბილისი, გრიგოლ ფერაძის 6/22 (GE)
 ლიანა ტაბლიაშვილი, საგარეჯოს რაიონი. სოფ. ნორიო (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

(Morus Alba)

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „აისი“

Number of Certificate: P 2011 003 B
Number of publication for application: P 2011 013 A
Serial number of application: P 2009 013
Date of filing of the application: 2009 12 30
Date from which Certificate may have right: 2011 03 14
**Date of publication of application for plant varieties
and the number of bulletin (I publication):** 2010 05 20 №2
**Date of publication of registered plant varieties and
the number of bulletin (II publication):** 2011 03 18 №1

Name, surname of breeder, address and country code:

Georgian State Agrarian University (GE)
Tbilisi, David Agmashenebeli kheivanu, 13 th km (GE)
Tbilisi, 13 km D.Agmashenebeli xeivani (GE)
Liana Natsvlshvili (GE)
Nazi Tvalchrelidze (GE)
Tinanin Dalalishvili (GE)
Besik Sakandelidze (GE)
Liana Tabliashvili (GE)

Generation and species of plant varieties in Georgian and in Latin:

Mulberry (Morus)

Name of plant varieties in the applicant's language and in Georgian:

Variety "Aisi" (Morus alba L.)

ჯ ი შ ი ს ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ა

- I. კულტურა:** თუთა Morus alba L.
 (ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)
- II. განმცხადებელი:** საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტი (GE)
- III. ჯიშის დასახელება:** „აისი“
- IV. ინფორმაცია ჯიშის გამომავლის შესახებ (წარმოშობა, გამომავლისა და გამრავლების ხერხი – ჰიბრიდი, კლონი, მუტანტი)**
 ჯიში „აისი“ მიღებულია 1981 წელს თუთის პილიპლოიდური ფორმა ტრიპლოიდ 20-ის თესლის (თ.დ.) თესვით და პოპულაციაში მრავალჯერადი მკაცრი გამორჩევით. იგი გამრავლებულ იქნა ნაზამთრი კვირტის მცნობით ერთწლიან საძირეზე („ქუთათური X“, „გრუზინიუმ 4“). პირველადი (იმუნოლოგიური შეფასების მიზნით) სტაციონარული ტესტირება გაიარა 1989-90 წლებში, ხონის სასელექციო სადგურში, ხოლო 1994 წლიდან 2005 წლამდე ქუთაისის მეაბრეშუმეობის ზონალური სადგურის მეთეთეობის ბაზაზე წარმოების ხელმძღვანელი მუშაკების უშუალო მეთვალყურეობით.
- V. ტესტირების წლები:** 2007-2009 წწ.
- VI. სხვა ინფორმაცია:** 1994-1998 და 2000-2005 წლებში მეაბრეშუმეობის ს/კ ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს სხდომებზე მოსმენილი და მოწონებულია თუთის ფორმა №14-ის – „აისის“ სასელექციო, იმუნოლოგიური და სამეურნეო შეფასების შედეგები.
- VII. ჯიშის ნიშან-თვისებები:**
1. ზრდის ინტენსივობა	– ძლიერი [7]
2. ტოტის ფორმა	– სწორი [1]
3. ტოტის კანის ფერი	– ნაცრისფერი [2]
4. ტოტის სიმსხო	– ზომიერი [5]
5. მუხლთშორისი ზომა	– ზომიერი [2]
6. კვირტის ზომა	– პატარა [5]

7. ფოთლის ფირფიტის ზომა

– დიდი [7]

ტოტი

ვოთოლი

კპირტი

8. ფოთლის ფორმა

– განიერი გულისებრი [3]

9. დანაკეთის ხასიათი

– მთლიანი [1]

10. დაბარღვა

– ზომიერი [5]

11. ფერი

– მუქი მწვანე [2]

12. სისქე

– ზომიერი [5]

13. შეფოთვლის ხასიათი

– ყვავილთან ერთად [1]

14. შეფოთვლის ინტენსივობა

– ზომიერი [3]

15. მზარდი და არამზარდი ყლორტების თანაფარდო

– >50% [2]

16. ფოთლის მდებარეობა ტოტის მიმართ

– დაშვებული [3]

17. ცისტოლითების ფორმა

– განიერი ოვალის [7]

18. ყუნწის ზომა

– ზომიერი [5]

19. ბინიანობა (სქესი)

– მდედრობითი [1]

20. ნაყოფის ფერი

– შავი [6]

21. ნაყოფიდან თესლის გამოსავალი

– მცირე [3]

VIII. დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც დაგვეხმარება ჯიშთა გამოცდაში

ყუნწსა და ფოთლის ძარღვებს ახასიათებს საკმაოდ ძლიერი შებუსვა, მათ შორის ბევრია მარტივი კონუსური ბუსუსები და შედარებით მცირე რაოდენობით – ჯირკვოვანი ბუსუსები.

1. მავნებელ-დაავადებებისადმი გამძლეობა:

ფოთლის სისუჭუჭისადმი	–	პრაქტიკულად გამძლე [2]
თუთის ხის ბაქტერიოზი	–	დაზიანების ხარისხი 1 ბალი [2]
ფესვის სიღამძლე	–	არ გამოცდილა [3]
ფოთლის მურა ლაქიანობა	–	გამძლე [3]
თუთის ხის ნაცარი	–	დაზიანების ხარისხი 1 ბალი [2]

2. ფოთლის ანატომიური სტრუქტურა:

მესრისებრი და ღრუბლისებრი უჯრედები

ცისტოლითი

ყუნწის ანატომიური აგებულება დამატებითი გამტარი კონები

ეტალონური ჯიშები „ოშიმა“

ფოთლის მეზოფილი

ცისტოლითი

ქუნჯში რბილი ლაფანო

3. თუთის ფოთლის ქიმიური დახასიათება:

მაჩვენებლები	აისი	ბრუნია (ეტალონი)
1	2	3
მარტივი შაქრები (მგ/100გ)	0,8	1,6
საერთო შაქრები (მგ/100გ)	1,6	4,86
საქაროზა (%)	0,67	3,09
საერთო აზოტი (%)	3,11	3,28
ცილის აზოტი (%)	19,4	20,5
ცილა/ნახშირწყლოვანი თანაფარდობა	1:0,51	1:0,67
C ვიტამინი (მგ/100გ)	13,2	22
წყალში ხსნადი ტანინები (%)	1,144	0,163
ტუტეში ხსნადი ტანინები (%)	1,182	0,211
ტენის შემცველობა (%)	72,34	69,98
მშრალი ნივთიერება (%)	27,66	30,02

4. ნაყოფის ქიმიური შედგენილობა:

მაჩვენებლები	აისი	ბრუნია (ეტალონი)
საერთო შაქრები (მგ/დმ ²)	5,76	11,9
pH	4,01	6,40
C ვიტამინი (მგ%გ)	39,6	9,7
ფენოლები (მგ/დმ ³)	1451,45	958,1
ანტიციანები (მგ/დმ ³)	644,59	–
მშრალი ნივთიერება (%)	7,5	13,0
ტენიანობა (%)	90,93	87,41
უჯრედანა (%)	1,26	0,44

5. ნაყოფიდან თესლის გამოსავალი

ჰიშის – „აისი“ – ნაყოფის სტრუქტურული ანალიზი

პარიანტი	ნაყოფიში ნაყოფის რაოდენობა (გალი)	ნაყოფიში თესლის რაოდენობა (გალი)	1კგ ნაყოფ. თესლის რაოდენობა (გ)	თესლის გამოსავალი (%)	გამონასკვის ხარისხი (%)	თესლის ზომა	თესლის ხარისხი (%)	
							გალივების შენობა	აღმოცენების უნარი
ქუთათური (ეტალონი)	56,5	48,0	40,40	4,0	84,95	2,2	89,3	91,7
აისი	37,3	27,6	20,61	2,1	73,9	2,0	81,0	86,0
ტრიპ. №20 მშობელი ფორმა	44,2	40	17,58	1,8	92,3	2,5	94,7	95,3

ჰიშის – „აისი“ – ნაყოფის ქიმიური ანალიზი

მაჩვენებლები	აისი	გამიჯნული (ეტალონი)
საერთო შაქრები (გ/დმ ²)	5,76	11,9
pH	4,01	6,40
C ვიტამინი (მგ%გ)	39,6	9,7
ფენოლები (მგ/დმ ³)	1451,45	958,1
ანტიციანები (მგ/დმ ³)	644,59	–
მშრალი ნივთიერება (%)	7,5	13,0
ტენიანობა (%)	90,93	87,41
უჯრედანა (%)	1,26	0,44

IX. ჯიშის გამოყენების მიმართულება: – საფოთლე.

X. სხვა ინფორმაცია: გამორჩეულია ინტენსიური ზრდით, ფოთლის მოსავლიანობითა და დაავადებისადმი მდგრადობით. რეკომენდებულია ფოთლის სისუჭუჭის ზონაში გასავრცელებლად.

ჯიშის – „აისი“ – ფენოლოგიური დაკვირვების შედეგები

№	თუთის ჯიშის და ფორმა	კვირტის დაბეჭვა	კვირტის ბაჟლა	მცენარის სქესი	შვავილმსმორიარობის დონე (ბალი)	შვავილობის პერიოდი			ფოთლის ბაჟლა	ნაყოფი-ერების პერიოდი		შვავილმსმორიარობის დონე (ბალი)	ფოთლის ზარის შვავლა	ფოთილმსმორიარობის დონე (ბალი)
						დასაწყისი	მასიური	დასასრული		დასაწყისი	დასასრული			
1.	ოშიმა (ეტილონი)	10/II	17/II	♂	4	13/IV	18/IV	2/V	30/IV	–	–	–	22/X	11/XI
2.	აისი	14/II	18/II	♀	3	15/IV	18/IV	28/IV	20/IV	17/IV	20/VI	3	25/X	20/XI

ჯიშის – „აისი“ – ფოთლის მოსავლის სტრუქტურა

თუთის ჯიშის და ფორმა	გარჯში ტოტების წლ. ნაზარდის ჯამი (ბ)	ერთი ტოტის საშუალო სიგრძე (ბ)	ტოტის მოშვილების ხარისხი (%)	ტოტზე კვირტების რაოდენობა (ბალი)	18 ტოტზე ფოთილების რაოდენობა (ბალი)	18 ტოტზე ფოთილების მასა (ბ)
ოშიმა (ეტილონი)	16,2	203,6	96,2	98,2	25,2	171,3
აისი	19,7	286,0	93,0	40,8	29,1	238,6

ჰიში – „აისი“ – ფოთლის მოსავლანობის მაჩვენებელი

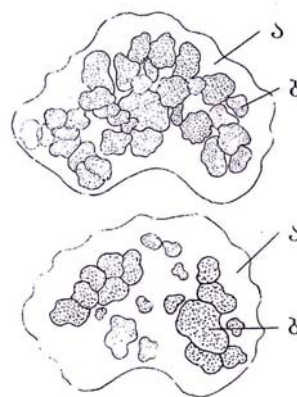
ჰიში და ფორმა	ერთი ხის ფოთლის მოსავალი (კგ)				ფოთლის ბასავალი
	2007	2008	2009	საშუალო	
ოშიმა	3,5	3,7	3,9	3,7	54,9
აისი	4,3	4,8	5,1	4,7	58,6

„აისის“ ტოტისა და ფოთლის ზრდის დინამიკა ექსპლუატაციის შემდეგ

თუთის ჰიში და ფორმა	ტოტის საშუალო სიგრძე ექსპლუატაციის შემდეგ	ტოტზე მზარდი და არამზარდი ფლორტების რაოდენობა (ცალი)	ახალგაზრდობის რაოდენობა	ტოტის ნახარჯი (სმ)			ფოთლების რაოდენობა ტოტზე (ცალი)			ფოთლის ფორმის ზომა (სმ)
				22.07	22.08	25.09	22.07	22.08	25.09	
ოშიმა საკონტრ.	187	9,9/4,6	23,8	45,5	88,6	180,0	15,8	28,6	52,9	22/20
აისი	239	10,4/4,5	37,3	62,9	134,6	218,4	12,1	25,9	40,4	28/22

ჰიშის – „აისი“ – გამძლეობა ფოთლის სისუჭუჭისადმი

თუთის ჰიში და ფორმა	ფოთლის სისუჭუჭისადმი						მინიმალური	ფოთლის ინტენსივობა (%)
	2007		2008		2009			
	დვ. ინტენსივობა (%)	დვ. განვითარება (ბალი)	დვ. ინტენსივობა (%)	დვ. განვითარება (ბალი)	დვ. ინტენსივობა (%)	დვ. განვითარება (ბალი)		
ოშიმა (ელიტ.)	3,8	2	3,8	1	0	0	0	3,8
აისი	2,7	2	0	0	5,5	1	0	5,5

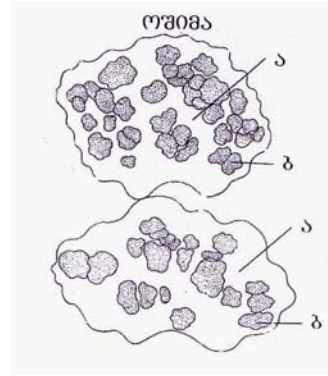

„აისის“ ყუნწის ანატომიური სტრუქტურა

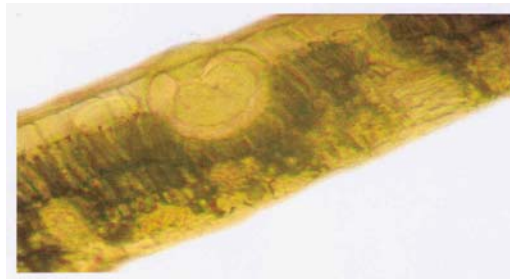
„აისის“ ყუნწის მექანიკურ ნაწილში დამატებითი გამტარი კონების ე.წ. რბილი ლაფნის რაოდენობა

„ოშიმას“
ყუნწის ანატომიური სტრუქტურა

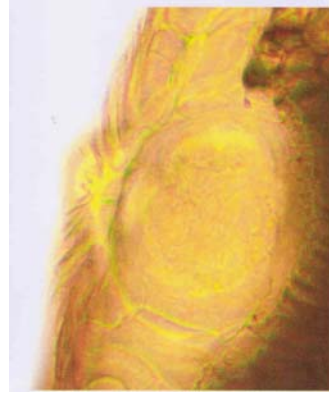
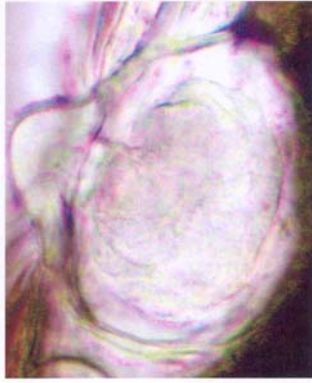
„ოშიმას“
ყუნწში დამატებითი გამტარი კონეების
რბილი ლაუნის რაოდენობა

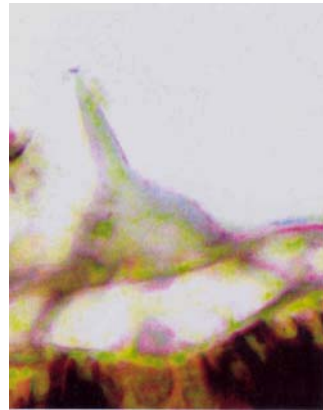
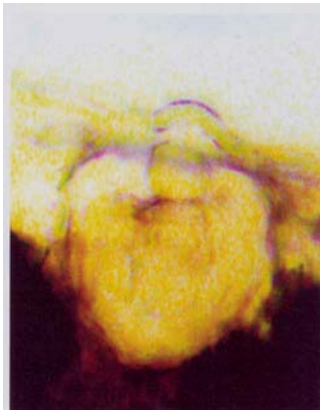
„აისის“
ვითლის მეოფილის ანატომიური აგებულება

„ოშიმას“
ვითლის მეოფილის ანატომიური სტრუქტურა

„აისის“
ორგვარი ცისტოლითი ფოთლის მეოფილში

„ოშიმას“
ორგვარი ცისტოლითი ფოთლის მეოფილში

მოწმობის ნომერი: P 2011 004 B
განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი: P 2010 014 A
განაცხადის ნომერი: P 2009 014
განაცხადის წარდგენის თარიღი: 2009 12 30
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება: 2011 03 14
განაცხადის მონაცემების გამოქვეყნების თარიღი და
ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია): 2010 05 20 №2

დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამოქვეყნების
თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია): 2011 03 18 №1

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტი (GE)
თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი, მე-13 კმ (GE)
ლიანა ნაცვლიშვილი, ქუთაისი, ზ. ჭავჭავაძის 22/47 (GE)
ნაზი თვალჭრელიძე, ქუთაისი, ბუხაიძის II მკრ., №18/82 (GE)
ბესიკ საკანდელიძე, თბილისი, კოსტავას ქ. 76/9 (GE)
თინათინ დალალიშვილი, თბილისი, გრიგოლ ფერაძის 6/22 (GE)
ემზარ ჭოლაძე, ქუთაისი, რუსთაველის გამზ. 79 (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

თუთა (Morus Alba)

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „ვაზისი“

Number of Certificate: P 2011 004 B
Number of publication for application: P 2010 014 A
Serial number of application: P 2009 014
Date of filing of the application: 2009 12 30
Date from which Certificate may have right: 2011 03 14
**Date of publication of application for plant varieties
and the number of bulletin (I publication):** 2010 05 20 №2
**Date of publication of registered plant varieties and
the number of bulletin (II publication):** 2011 03 18 №1

Name, surname of breeder, address and country code:

Georgian State Agrarian University (GE)
Tbilisi, David Agmashenebeli kheivanu, 13 th km (GE)
Tbilisi, 13 km D.Agmashenebeli xeivani (GE)
Liana Natsvlshvili (GE)
Nazi Tvalchrelidze (GE)
Tinanin Dalalishvili (GE)
Besik Sakandelidze (GE)
Emzar Choladze (GE)

Generation and species of plant varieties in Georgian and in Latin:

Mulberry (Morus)

Name of plant varieties in the applicant's language and in Georgian:

Variety "Fazisi" (Morus alba L.)

ჯ ი შ ი ს ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ა

- I. **კულტურა:** თუთა (ქართული სახელი) Morus alba L. (ლათინური სახელი)
- II. **ბანმცხადებელი:** საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტი (GE)
- III. **ჯიშის დასახელება:** „ფაზისი“
- IV. **ინფორმაცია ჯიშის გამოყვანის შესახებ (წარმოშობა, გამოყვანისა და ბამრავლების ხერხი – ჰიბრიდი, კლონი, მუტანტი.)**
მიღებულია ჯიშის – „ქუთათური“ თესლიდან. პოპულაციაში მრავალჯერადი მკაცრი გამორჩევის გზით ქუთაისის მეაბრეშუმეობის ზონალურ საცდელ სადგურში 1986 წელს. პირველადი სტაციონარული ტესტირება გაიარა 1989-90 წლებში ხონის მეთუთეობის სასელექციო სადგურში, ხოლო 1994 წლიდან 2005 წლამდე – საწარმოო გამოცდა ქუთაისის მეაბრეშუმეობის ზონალური საცდელი სადგურის მეთუთეობის ბაზაზე.
- V. **ტესტირების წლები:** 2007-2009 წწ.
- VI. **სხვა ინფორმაცია:** 1994-1198 და 2000-2005 წლებში მეაბრეშუმეობის ს/კ ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს სხდომებზე მოსმენილი და მოწონებულია თუთის ფორმა №86-ის სასელექციო, იმუნოლოგიური და სამეურნეო შეფასების შედეგები.
- VII. **ჯიშის ნიშან-თვისებები:**
1. ზრდის ინტენსივობა	– ზომიერი [5]
2. ტოტის ფორმა	– სწორი [1]
3. ტოტის კანის ფერი	– ნაცრისფერი [2]
4. ტოტის სიმსხო	– ზომიერი [2]
5. მუხლთშორისი	– ზომიერი [2]
6. კვირტის ზომა	– პატარა [5]

ტოტი

ფოთოლი

კვირტი

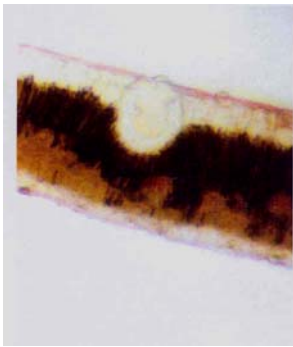
7. ფოთლის ზომა	– ზომიერი [5]
8. ფოთლის ფორმა	– გულისებრი [1]
9. დანაკეთა	– მთლიანი [1]
10. დაძარღვა	– სუსტი [3]
11. ფერი	– მწვანე [3]
12. სისქე	– ზომიერი [5]
13. შეფოთვლის ხასიათი	– დაყვავილების შემდეგ [2]
14. შეფოთვლის ინტენსივობა	– ზომიერი [3]
15. მზარდი და არამზარდი ყლორტების თანაფარდობა	– 50%:50% [1]
16. ფოთლის მდებარეობა ტოტის მიმართ	– პორიზონტალური [2]
17. მოგრძო ოვალე	
18. ყუნწის ზომა	– გრძელი [7]
19. ბინიანობა	– მამრობითი [2]

VIII. დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც დაგეგმვარება ჯიშთა გამოცდაში.

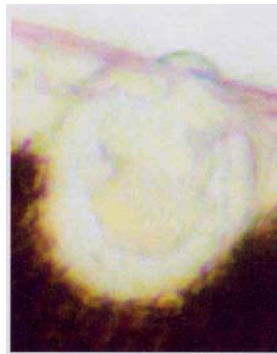
1. მავნებელ-დაავადებებისადმი გამძლეობა:

ფოთლის სისუჭუჭისადმი	– პრაქტიკულად გამძლე [2]
ბაქტერიოზისადმი	– გამძლე [2]
ფესვის სიღამპლე	– არ გამოცდილა [3]
ფოთლის მურა ლაქიანობა	– გამძლე [2]
ნაცარისადმი	– გამძლე [2]

2. ფოთლის ანატომიური სტრუქტურა:

ფოთლის მეზოფილი

ცისტოლითი

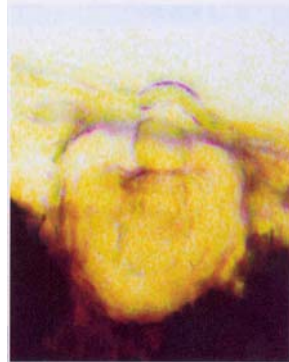

ჟუნჭვი რბილი ლაფანო

ეტალონური ჯიში „ოშიმა“

ფოთლის მეზოფილი

ცისტოლითი

ჟუნჭვი რბილი ლაფანო

3. თუთის ფოთლის ქიმიური დახასიათება:

მაჩვენებლები	ვაზისი	ბრუნია (ეტალონი)
ტენის შემცველობა (%)	70,14	69,98
მშრალი ნივთიერება (%)	29,66	30,02
საერთო აზოტი (%)	1,85	1,74
ნედლი პროტეინი (%)	11,56	10,87
წყალხსნადი ნახშირწყლების ჯამი (%)	10,84	12,54
ნაცროვანი ელემენტები (%)	12,50	12,04
უჯრედანა (%)	10,83	11,55
ცილა/ნახშირწყ. თანაფარდობა	1:0,9	1:1,2

IX. ჯიშის გამოყენების მიმართულება: – საფოთლე

ჯიში გამოჩენული ფოთლის კონსისტენციით (შეუბუსავი პრიალა ზედაპირით), მაღალი კვებითი ღირსებით და დაავადებებისადმი მდგრადობით. რეკომენდებულია დასავლეთ საქართველოში.

ჯიშის – „ვაზისი“ – ფენოლოგიური დაკვირვების შედეგები

№	თუთის ჯიში და ფორმა	კვირტის დაბერვა	კვირტის გაშლა	მცენარის სქესი	შვაველმსხმოიარობის დონე (ბალი)	ყვავილობის პერიოდი			ფოთლის გაშლა	ნაყოფიერების პერიოდი		შვაველმსხმოიარობის დონე (ბალი)	ფოთლის ფარის შეცვლა	ფოთოლცმენა
						დასაწყისი	მასიური	დასასრული		დასაწყისი	დასასრული			
1	ოშიმა (ეტალონი)	10/II	17/II	♂	4	13/IV	18/IV	2/V	30/IV	-	-	-	22/X	11/XI
2	ვაზისი	12/II	18/II	♂	5	13/IV	28/IV	6/V	6/IV	-	-	-	20/X	20/XI

„ვაზისის“ ფოთლის მოსავლის სტრუქტურა

თუთის ჯიში და ფორმა	ვარჯის ტოტების წლიური ნაზარდის ჯამი (მ)	ერთი ტოტის საშუალო სიგრძე (მ)	ტოტის მომწიფების ხარისხი (%)	ტოტზე კვირტების რაოდენობა (ცალი)	1მ ტოტზე ფოთლების რაოდენობა (ცალი)	1მ ტოტზე ფოთლების მასა (გ)
ოშიმა (ეტალონი)	16,2	203,6	96,2	98,2	25,2	171,3
ვაზისი	17,5	219,4	91,0	44,2	20,1	169,7

„ვაზისის“ ფოთლის მოსავლიანობის მაჩვენებელი

ჯიში და ფორმა	ერთი ხის ფოთლის მოსავალი (კგ)				ფოთლის ბასავალი
	2007	2008	2009	საშუალო	
ოშიმა	3,5	3,7	3,9	3,7	54,9
ვაზისი	3,6	4,09	4,03	3,9	59,1

„ვაზისის“ ტოტისა და ფოთლის ზრდის დინამიკა ექსპლუატაციის შემდეგ

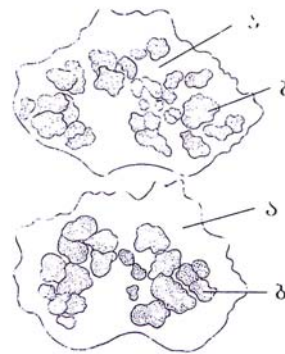
თუთის ჯიში და ფორმა	ტოტის საშუალო სიგრძე ექსპლუატაციისას	ტოტზე მზარდი და არამზარდი ყლორტების რაოდენობა (ცალი)	ახალგაზრდობის ყლორტების რაოდენობა	ტოტის ნაზარდი (სმ)			ფოთლების რაოდენობა ტოტზე (ცალი)			ფოთლის ფირფიტის ზომა (სმ)
				22.07	22.08	25.09	22.07	22.08	25.09	
ოშიმა საკონტრ.	187	9,9/4,6	23,8	45,5	88,6	180,0	15,8	28,6	52,9	22/20
ვაზისი	256	8,6/6,2	37,3	70,5	159,7	248,5	16,6	30,9	51,8	24/19

„ფაზისის“ გამძლეობა დაავადებებისადმი

თუთის ჯიშო და ფორმა	ვოთლის სისუჭუნისადმი							დვ-ის ინტენსივობა (%)
	2007		2008		2009		მინიმალური	მაქსიმალური
	დვ ინტენსივ. (%)	დვ განვით. (ბაფი)	დვ ინტენსივ. (%)	დვ განვით. (ბაფი)	დვ ინტენსივ. (%)	დვ განვით. (ბაფი)		
ოშიმა (ელიტ).	3,8	2	3,8	1	0	0	0	3,8
ფაზისი	8,3	3	2,7	1	0	0	0	8,3

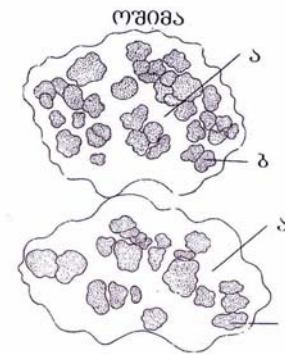
„ფაზისის“
ყუნწის ანატომიური სტრუქტურა

„ფაზისის“
ყუნწის მედულაში დამატებითი გამტარი კონეების რაოდენობა

„ოშიმას“
ყუნწის ანატომიური აგებულება

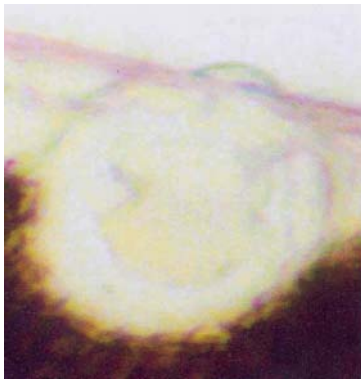
„ოშიმას“
ყუნწში დამატებითი გამტარი კონეებისა და რბილი ლაუნის რაოდენობა

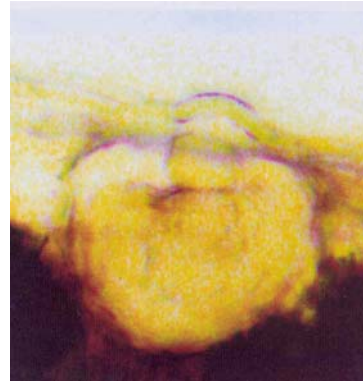
„ვახისის“
ვითლის მუოვილის ანატომიური აგეულება

„ოშიას“
ვითლის მუოვილის ანატომიური სტრუქტურა

„ვახისის“ ცისტოლითი

„ოშიას“ ცისტოლითი

მცენარეთა და ცხოველთა ახალი ჯიშების დაცვის
ოფიციალური ბიულეტენი

OFFICIAL BULLETIN FOR PROTECTION OF NEW PLANT VARIETIES AND
ANIMAL BREEDS

№ 1(5)

ბიულეტენის ელექტრონული ვერსიის გამოცემის გაცნობა შესაძლებელია საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტი“ ვებგვერდზე.

The review of the published e-version of the Bulletin is possible at the Georgian IP National Center “Sakpatenti” website.

მთავარი რედაქტორი: EDITOR-IN-CHIEF:	ნ. ბებრიშვილი N. Bebrishvili
პასუხისმგებელი გამომცემი: RESPONSIBLE ON PUBLICATION:	ნ. ფანცხავა N. Pantskhava
დამკაბადონებლები: MAKERS-UP:	მ. ორდენიძე M. Ordenidze ქ. სვანიძე K. Svanidze
პოლიგრაფიული ჯგუფი: POLIGRAPHYC GROUP:	ი. გოგოლაშვილი I. Gogolashvili ლ. დოლიძე L. Dolidze

ხელმოწერილია გამოსაცემად
Signed for Publication on 14.03.2011

ტირაჟი 50
Print Run

შეკვეთა №1
Order

დაბეჭდილია საქპატენტის პოლიგრაფიულ ბაზაში

PRINTED AT THE POLIGRAPHICAL BASE OF SAKPATENTI

მის.: 0179, თბილისი, ნინო რამიშვილის ქ. №31

ADDRESS: 0179, TBILISI, NINO RAMISHVILI ST. № 31

(+995 32) 91 71 82

www.sakpatenti.org.ge

info@sakpatenti.org.ge